

Kati Närhi

EI MI KÄ ÄN

EI MIKÄÄN on aikuisten kuvakirja, joka perustuu arvoitukselliseen tarinaan masennuksen valtaamasta pikkukaupungista. Tummasävyisistä kuvituksista tunnettu Kati Närhi on poiminut palettiinsa tällä kertaa vahvoja värejä - voimakasta keltaista, roosaa ja siniharmaan sävyjä. Viktoriaanista painokuvista vaikutteita saaneen kirjan huumori on kuitenkin mustaa.

Aikuisille tehty kuvakirja on kirjallisuuden outolintu, minkä vuoksi kustantamo toivoi kirjasta selkeämmin sarjakuvaista. Kaikki taiteilijat eivät kuitenkaan näe tehtäväkseen johdattaa yleisöään kohti järkeä ja selityksiä. Tällöin katsojien, tässä tapauksessa lukijoiden, rooli on aktiivisempi: heidän on itse tulkittava lukemansa ja näkemänsä. Närhi päätyi julkaisemaan tuttujen genrejen ulkopuolelle jäävän teoksen omakustanteena. Syntyi teos, joka vastustaa lineaarisen ja aukottoman tarinan rakentamista.

Pikkukaupunkia koettelee merkillinen alakulo. Vuorotellen kaupunkilaiset alkavat potea outoja oireita. Rouva Flan aistii edesmenneen miehensä läsnäolon, Herra Lunni ei kykene tuntemaan enää iloa taidekokoelmastaan, katukylttien tekstit muuttuvat tunnistamattomiksi ja Madagaskarin perheen pikku tyttäret huomaavat ajattelevansa vaarallisia ajatuksia...

Vaikka kuvakirjat ymmärretään useimmiten pienten lasten kirjallisuudeksi, on aikuisen rooli lukemisessa merkittävä. Sen lisäksi aikuiset myös valitsevat, ostavat tai lainaavat kirjat. Aikuisten valintoihin vaikuttavat toiset aikuiset, lastenkirjakriitikot, kirjastojen henkilökunta sekä kirjojen tekijät, kustantajat ja myyjät. Olisi siis naiivia väittää ylipäätään, että kuvakirjat puhuttelisivat vain lapsia.

Koronakevään kirkkaassa valossa Närhin kirjaa alkaa väkisinkin lukemaan ajankohtaisen tilanteen kautta. Närhi on tiedostamattaan tavoittanut jotakin hyvin olennaista: Ihmisten keinot reagoida kriisitilanteeseen ovat hyvin samankaltaisia kriisin syystä riippumatta. Ketä syytetään, mistä etsitään ratkaisuja, kuka lamaantuu, kuka käyttäytyy jollain ihan muulla tavalla.

EI MIKÄÄN tarjoaa lukijalle useita samanaikaisia, toisiinsa limittyviä tarinoita ja mahdollisuuksia. Mielenkiintoista on se, ettei kirjassa ole tiettyä päähenkilöä. Lukijalle esitellään useita henkilöitä, joilla vaikuttaa olevan erilaisia salaisuuksia, ongelmia, murheita ja ilonaiheita. Kokonaisuus voi saada lukijan hämilleen. Kenen tarinaa hänen kuuluu seurata?

Kirjaa ei kuitenkaan voi lukea oikein tai väärin, vaan kaikki erilaiset mahdollisuudet ja tulkinnat ovat sallittuja. Osa tarinoista, esimerkiksi kirjan alusta loppuun seurattava rouva Flanin tarina rakentuu kokonaiseksi, mutta osa tarinoista jää avoimeksi ja keskeneräiseksi.

Kuvakirjaa on lupa tarkastella kokonaissommitelmana, jossa tekstin ja kuvituksen lisäksi myös teoksen fyysiset piirteet kuten koko, muoto ja taitto kantavat merkityksiä. Huomiota kiinnitetään niin kansiin, otsikkosivuihin, typografiaan, paperin laatuun ja tuntuun kuin teoksen sisältöön. Yksityiskohdat saavat lukijan pysähtymään niiden tarkasteluun jo ennen varsinaisen tarinan alkua.

Närhin kirja muistuttaa meitä siitä, että oikea elämäkin on satunnaista ja kaoottista, ja siihen löydetään järjestystä ja merkityksiä vain uusien tarinoiden avulla. Jos kestät tämän tiedon, tulet rakastamaan kirjaa nimeltä EI MIKÄÄN.

Kuvittaja, sarjakuvataiteilija Kati Närhi (s.1973) asuu ja työskentelee Helsingissä. Häntä edustaa Napa Agency. Närhi on julkaissut 4 sarjakuvaromaania ja kuvittanut yli 20 kirjaa. Närhin Agnes-trilogian kolmas osa ”Seitsemäs vieras” (WSOY, 2015) voitti Sarjakuva-Finlandian vuonna 2016.

katarhi.com

Teksti: Veera Pekkinen

**GALLERIA
KUVITUS**